

Univers Pedagogic

9 (892),
29 februarie 2024

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

A FOST LANSAT INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU EDUCAȚIE ȘI LEADERSHIP

Institutul Național pentru Educație și Leadership (INEL) își începe activitatea. Evenimentul de lansare a noii structuri a avut loc duminică, 25 februarie, cu participarea a sute de cadre didactice din țară. INEL își propune să formeze 1.000 de mentori, să dezvolte programe de mentorat și parteneriate pentru practica pedagogică, dar și să promoveze profesia de pedagog în rândul tinerilor.

Prezentă la evenimentul de lansare, Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a vorbit despre importanța consolidării capacităților profesionale ale cadrelor didactice, în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

„Este foarte important ca elevii să cunoască matematică, istorie, limbă română, dar în responsabilitatea noastră este să ne asigurăm că orice copil, indiferent câtă matematică știe, să aleagă să fie empatic, responsabil, să respecte drepturile celorlalți și să știe să-și apere propriile drepturi. Așa încât să trăim și să protejăm o societate în care oricine își poate exprima punctul de vedere liber, își poate afirma potențialul și își poate alege propriul drum în viață. Așa cum vedem în țările europene. Mizez pe INEL să pregătească profesorii și cadrele didactice cât mai bine, ca aceștia să devină mentori și formatorii schimbărilor sociale de mâine. Mizez pe contribuția fiecăruia dintre voi la educarea unei societăți pregătite pentru viitorul european al Republicii Moldova, în pofida creșterii gradului de complexitate și incertitudine în care trăim. Și vă promit că vom fi alături în acest efort”, a punctat Maia Sandu.

„Printre responsabilitățile de bază ale instituției este gestionarea formării continue a cadrelor didactice din sistemul de învățământ, a rețelei de mentori, persoane care urmează să activeze în instituțiile de învățământ și care să ne ajute

critic, să distingă ceea ce este real de ceea ce este fals, să proceseze argumente și să-și formeze propriile opinii, să afle faptele și să vină cu propriile soluții”, a spus Maha Damaj, reprezentantă de țară, UNICEF în Moldova.

„Cadrele didactice, cadrele manageriale sunt creatori de cunoștințe, tot ei sunt facilitatorii învățării, dar și arhitecții mediului de învățare. Cadrele didactice și cadrele manageriale mai sunt agenții schimbării, dar, nu în ultimul rând, ei trebuie să fie formatori de caractere. Pentru că dacă nu vom avea caractere, nu vom putea realiza

să abordăm diferite probleme existente în sistem. Vrem ca mentorii care vor fi incluși în această rețea să ajungă în fiecare școală din Republica Moldova. Avem așteptări foarte mari de la această instituție, pentru că ne dorim să avem un instrument prin care să putem să promovăm bunele practici în sistemul nostru educațional, să avem o rețea de oameni pasionați de educație, rețea de oameni progresiști, care să-și dorească să facă o schimbare și să îi susțină pe ceilalți”, a subliniat ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun.

„Investițiile în formarea, dezvoltarea și liderismul profesorilor înseamnă mult mai mult decât instrumentele și competențele necesare pentru ca aceștia să exceleze în profesia lor. Înseamnă o contribuție la dezvoltarea tuturor oamenilor, la valorificarea potențialului deplin al fiecăruia. În continuare, datorită sprijinului financiar al Uniunii Europene și în cooperare cu colegii noștri de la UNICEF, PNUD va susține INEL la elaborarea programelor de formare profesională”, a accentuat reprezentanta rezidentă adjunctă PNUD, Andrea Cuzyova.

„Profesia de cadru didactic trece printr-o transformare profundă, determinată de progresul tehnologic, schimbările demografice și așteptările societății. Nu se mai așteaptă ca profesorii să fie transmițători de cunoștințe și informații, care sunt acum ușor accesibile tuturor. Rolul lor este acum de a fi ghizi sau mentori, care îi provoacă pe elevi să gândească

toate obiectivele propuse și nu vom putea să ajungem la acele valori pe care ni le dorim - dedicația față de elev, față de profesie și, nu în ultimul rând, față de comunitate”, a menționat Liliana Nicolaescu-Onofrei, președinta comisiei parlamentare Cultură, Educație, Cercetare, Tineret, Sport și Mass-media.

În cadrul evenimentului de lansare INEL, au fost organizate mai multe ateliere de lucru cu genericul „Mentoratul – oportunitate de dezvoltare personală și profesională”. Totodată, participanții au avut ocazia să cunoască experiența celor două invitate speciale din România, Doina-Cecilia Fleanță și Ada Bena, consultante internaționale în mentorat, formatoare de mentori și e-moderatoare.

În cadrul INEL vor activa 17 angajați care vor ghida tinerii specialiști, stagiarii, dar și pedagogii cu mai mulți ani de experiență în îmbunătățirea abilităților profesionale și în promovarea învățării pe tot parcursul vieții. Institutul Național pentru Educație și Leadership va fi responsabil de realizarea cercetărilor în domeniul formării cadrelor didactice, de elaborarea materialelor metodologice și a ghidurilor, precum și de inițierea unor proiecte și colaborări naționale în domeniul pe care îl gestionează. De asemenea, angajații instituției vor desfășura activități de promovare în societate a profesiei de pedagog, dar și vor încuraja tinerii să urmeze o carieră în educație.

Târgul de cariere de la UPSC

O platformă esențială pentru conexiuni între absolvenți și angajatori

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a găzduit cu succes „Târgul de cariere”, eveniment emblematic dedicat absolvenților programelor de licență și master din domeniul Științe ale Educației și alte specializări conexe. Evenimentul cu genericul „Vino să îți cunoști oportunitățile!” a fost desfășurat într-o atmosferă vibrantă, plină de interacțiuni și posibilități pentru tinerii specialiști și angajatorii din diverse sectoare.

În deschidere, Alexandra Barbăneagră, rectorul UPSC, a subliniat rolul crucial al acestor evenimente în pregătirea absolvenților pentru viitoarele provocări profesionale, evidențind importanța conexiunilor între domeniul educației și piața muncii.

Peste 25 de angajatori, reprezentând instituții de învățământ, direcții de educație și instituții publice și private, au luat parte activă la eveniment, oferind oportunități de angajare și prezentând detalii relevante despre procesul de recrutare. Absolvenții au avut ocazia să adreseze întrebări și să afle mai

multe despre potențialele lor locuri de muncă.

La târgul de cariere au fost prezenți și absolvenți de liceu, care au venit să se informeze atât despre ofertele educaționale ale UPSC, cât și pentru a-și reprezenta instituția. Acest lucru a creat un cadru propice pentru schimbul de experiență între generații și pentru pregătirea continuă a tinerilor pentru viitor.

Evenimentul a fost organizat cu sprijinul entuziast al Centrului de Ghidare și Consiliere în Carieră, care a coordonat voluntarii și echipele facultăților pentru a asigura o experiență optimă pentru toți participanții. Mulțumiri speciale au fost adresate Departamentului Tehnologii Informaționale, „Clasei Viitorului” și echipei de voluntari, alcătuită din profesori și studenți dedicați, pentru efortul lor remarcabil în realizarea evenimentului.

„Târgul de cariere” de la UPSC a demonstrat încă o dată angajamentul instituției față de succesul academic și profesional al studenților săi, oferind o punte esențială între educație și carieră.

În instituțiile de învățământ se desfășoară Săptămâna Memoriei și Recunoștinței

Instituțiile de învățământ din țară desfășoară, în perioada 26 februarie - 2 martie 2024, Săptămâna Memoriei și Recunoștinței celor căzuți în războiul din 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova. Acțiunea este organizată în baza unei circulare emise de Ministerul Educației și Cercetării. În instituțiile de învățământ vor avea loc activități de sensibilizare și conștientizare a consecințelor războiului, de înțelegere a responsabilităților și drepturilor cetățenești și de promovare a toleranței și a bunei înțelegeri între popoare.

Activitățile au loc în contextul marcerii la data de 2 martie a Zilei Memoriei și Recunoștinței față de apărătorii integrității și independenței Republicii Moldova. În acest sens, Ministerul Educației și Cercetării se adresează întregii comunități educaționale cu îndemnul de a organiza întâlniri cu veteranii din localitate, care au participat la războiul de pe Nistru, pentru a susține un dialog dintre generații bazat pe responsabilitate, compasiune și respect.

Cadrele didactice vor desfășura lecții obligatorii de memorie și recunoștință în cadrul orelor de Istoria românilor și universală, Limba și Literatura română,

Educație pentru societate, Dezvoltare personală, Artă plastică. Pentru organizarea acestora, ministerul recomandă utilizarea mai multor resurse didactice, care sunt disponibile pe site-ul instituției.

UNICEF: 12 secții de fotbal în școli din Republica Moldova

Fondul internațional al ONU pentru probleme ale copiilor (UNICEF), în colaborare cu Federația Moldovenească de Fotbal (FMF), a deschis 12 secții (centre) de fotbal în școli din R. Moldova. Acestea sunt destinate copiilor din familii social-vulnerabile, oferindu-le posibilitatea de a practica fără plată fotbalul de trei ori pe săptămână. Astfel, fiecare din cei peste 350 de elevi din aceste secții proaspăt inaugurate a beneficiat de un set de echipament sportiv Jako, tricou, șorturi și șosete. Este de menționat că antrenorii-profesori care activează la aceste centre au absolvit la Chișinău cursuri de formare, obținând dreptul de a preda timp de un an noua disciplină.

Ceremonia de lansare a secțiilor s-a desfășurat în incinta Stadionului „Zimbru”, unde a și fost organizat un atelier de lucru axat pe formarea psihologică a antrenorilor și protecția sănătății mentale a copiilor care practică fotbalul. Totodată, protagoniștii evenimentului au avut posibilitatea să participe la dezbateri pe marginea acestor tematici de actualitate. FMF a fost reprezentată de managerii ale Proiectelor Grassroots: Diana Bulgaru, Cristina Braga și Daniela Cebotari.

De remarcat că Valentina Oanța, expert la Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC), a prezentat o minuțioasă analiză cu privire la sănătatea mintală a copiilor și modalitățile adecvate de abordare a problemelor din această sferă pe care o gestio-

nează. În continuare, la lucrările unui atelier dedicat temelor respective au participat profesorii Virgilia Bondari, Angela Axenti, Viorel Chelutitor, Elena Efros, Gheorghe Girbu, Ilie Lungu, Maria Lupașco, Inga Mitcova, Mariana Movilă, Lucia Sandu, Vasile Ursachi și Stanislav Moraru.

Pledând pentru un mediu sănătos și benefic ce ține de dezvoltarea armonioasă a copiilor, UNICEF este preocupată de promovarea fotbalului în școli, facilitând accesul copiilor la activități sportive. Fără doar și poate, această inițiativă de mare importanță constituie un vădit progres în domeniul de promovare printre copii a unui stil de viață activ, echilibrat și sănătos.

Cor. UPP

ATENȚIE! CONCURS!

Ministerul Educației și Cercetării anunță concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante:

- Director al Școlii Profesionale nr. 3 din Bălți;
- Director al Școlii Profesionale nr. 2 din Chișinău;
- Director al Școlii Profesionale nr. 9 din Chișinău;
- Director al Școlii Profesionale din Ungheni;
- Director al Colegiului „Alexei Mateevici” din Chișinău;
- Director al Colegiului de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău;
- Director al Școlii Sportive Specializate de Judo „Oleg Crețul” din Chișinău.

Informațiile despre funcțiile vacante de director și condițiile de participare la concurs pot fi accesate la adresa: www.mec.gov.md

Telefoane de contact: 022 233 560; 022 233 564; 022 233 320

La UPSC a demarat proiectul MEET pentru sănătatea mintală a tinerilor defavorizați

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a dat startul proiectului MEET („Mental well-being in education for disadvantaged youth”), în cadrul programului UE Interreg Danube Region.

Evenimentul de lansare a fost marcat de prezența rectorului UPSC, Alexandra Barbăneagră, care a deschis oficial ședința. Directorul de proiect, Mihai Calalb, și coordonatorul pe comunicare, Sergiu Sanduleac, au prezentat conceptul și obiectivele proiectului, axate în Republica Moldova pe investigarea impactului negativ al tehnologiei digitale asupra sănătății mintale a tinerilor din mediul rural.

Proiectul MEET, care implică 15 parteneri din 11 țări, se va derula pe parcursul perioadei

01.01.2024 – 30.06.2026, fiind structurat pe trei piloni esențiali:

Nivel practic: Dezvoltarea unor instrumente și materiale de instruire destinate cadrelor didactice, psihologilor, practicienilor și lucrătorilor sociali, precum și tinerilor din grupurile de risc;

Nivel instituțional: Organizarea Laboratoarelor de sănătate mintală pentru tineri, cu scopul de a instrui actorii principali din domeniul educațional;

Nivel de politici: Elaborarea unei Strategii regionale și a Planurilor locale pentru integrarea aspectelor de sănătate mintală în educație.

La ședință au fost prezenți reprezentanți ai UPSC și ai partenerilor asociați, printre care Ludmila Armașu-Cantâr, prorector UPSC; Viorica Adăscăliță, reprezentant al Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului, precum și reprezentanți ai instituțiilor de învățământ și asistență socială din Republica Moldova.

Participanții au subliniat importanța crucială a inițiativelor din cadrul proiectului MEET pentru sistemul educațional moldovenesc și și-au exprimat angajamentul ferm de a se implica activ în implementarea acestora.

Au fost anunțați învingătorii Olimpiadei Republicane la Ecologie

Învingătorii Olimpiadei Republicane la Ecologie au fost anunțați duminică, 25 februarie, în cadrul unei festivități de premiere. Ediția din anul curent a concursului a întrunit circa 80 de participanți, elevi și profesori din întreaga țară.

Prezent la evenimentul de premiere, Dan Perciun, ministrul Educației și Cercetării, a felicitat participanții, exprimându-și recunoștința pentru efortul depus de către elevi și profesori în realizarea proiectelor de cercetare ce au potențial de a contribui la îmbunătățirea situației ecologice și promovarea activismului privind grija față de mediul înconjurător. „Sunteți dispuși să munciți mai mult, să faceți mai mult, și lucrurile astea trebuie celebrate, pentru că acesta este modelul de elev și modelul de cetățean pe care vrem să îl vedem - oameni activi, cărora le pasă, care au pasiune și care sunt gata să facă un supraefort pentru a

obține ceva mai mult”, a menționat Dan Perciun.

Olimpiada Republicană la Ecologie a întrunit elevi din instituțiile de învățământ general care, sub îndrumarea unui cadru didactic sau a unui cercetător științific, au elaborat un proiect (o invenție sau o cercetare) care să contribuie la rezolvarea unei/unor probleme de mediu.

La competiția din acest an s-au înscris 31 de proiecte elaborate de 58 de elevi, ghidați de 29 de profesori coordonatori. Criteriile de evaluare pentru proiectele participante

au fost: calitatea prezentării, creativitatea/originalitatea, fezabilitatea, metodele științifice/managementul datelor, competențele de cercetare și efortul depus, înțelegerea proiectului etc.

Comisia de jurizare a evaluat fiecare proiect și a înaintat pentru premiere 18 elevi, autori ai 10 proiecte învingătoare.

Premianții Olimpiadei sunt elevi ai unor instituții de învățământ din raioanele/municipiile: Anenii Noi, Cahul, Chișinău, Criuleni, Drochia, Ialoveni și Ungheni.

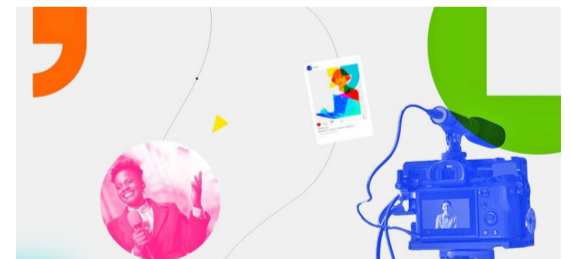
Concurs video pentru tineri

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) îndeamnă tinerii să participe la Concursul video pentru tineri dedicat Zilei Mondiale a Proprietății Intelectuale 2024 - ODD și PI. Câștigătorii pot obține echipamente digitale în valoare de până la 5 mii de franci elvețieni.

„Tot ce trebuie să faci este să creezi un videoclip de 60-90 de secunde, în care să arăți cum un inventator, creator, antreprenor sau comunitate locală din jurul tău contribuie la construirea unui viitor mai bun pentru toți, folosind inovația, creativitatea și drepturile de proprietate intelectuală în concordanță cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă. Indiferent dacă participi individual sau într-un grup de maxim 10 persoane, acest concurs este deschis tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 34 de ani”, notează AGEPI.

Câștigătorii vor obține următoarele premii:

- Premiul I: Echipamente digitale în valoare de 5.000 de franci elvețieni;

- Premiul II: Echipamente digitale în valoare de 3.000 de franci elvețieni;
- Premiul III: Echipamente digitale în valoare de 1.000 de franci elvețieni;
- Premiul publicului: Echipamente digitale în valoare de 2.500 de franci elvețieni.

Totodată, cele mai bune 20 de filme câștigătoare vor beneficia de oportunități de formare oferite de Academia OMPI.

Termenul-limită de înscriere la concurs este 10 martie anul curent.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”: Oportunități pentru candidații la studii Facultatea de Limbi și Literaturi Străine

Una dintre cele mai solicitate facultăți din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” este cea de Limbi și Literaturi Străine (FLLS). Facultatea este fondată la 1 septembrie 1948 și a parcurs o perioadă de afirmare remarcabilă, evoluând atât din punct de vedere al funcționalității și structurii, cât și din punct de vedere al calității procesului instructiv-educativ.

La facultate activează două catedre de profil: **Catedra Filologie Romanică și Germanică și Catedra Filologie Engleză**. Facultatea, în frunte cu decanul Angela Solcan, dr., conf.univ., a stabilit acorduri bilaterale cu un șir de universități și, respectiv, facultăți, precum și ambasade sau organizații străine, astfel permițând studenților mobilitate academică și un stagiu sau un an academic în străinătate. Obiectivul major al facultății este pregătirea profesorilor, cadrelor didactice pentru învățământul universitar și preuniversitar, de asemenea a funcționarilor publici în mediul educațional și în cel economic, traducători și coordonatori ai proiectelor internaționale.

În prezent facultatea dispune de un bogat potențial didactico-științific. Astfel, celor 40 de cadre didactice din Republica Moldova, care își aduc contribuția la formarea specialiștilor, li se alătură și profesori asociați din străinătate, cum ar fi cei din SUA, Franța, Italia, România, Austria, Germania etc.

Tinerii pot opta pentru limbile engleză, germană, italiană, franceză, spaniolă, având posibilitatea să aleagă monospecialități, dar și specialități cu profil dublu. La finele studiilor studenții obțin Diploma de studii superioare în domeniul Științe ale Educației și în Filologie. La ciclul I obțin Licență și la ciclul II – Master de Profesionalizare la Didactica Limbilor și Strategii de Comunicare, Limba și Cultura Engleză, Franceză, Germană, Teoria și Praxeologia Traducerii și Interpretării.

Facultatea de Limbi și Literaturi Străine desfășoară o activitate importantă de colaborare internațională, deținând mai multe centre lingvistice, activitatea cărora este coordonată, de regulă, de profesori străini, cum este, de exem-

plu, Serviciul German de Schimb Academic DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst), care este cea mai mare organizație pe plan mondial ce promovează schimbul internațional de studenți și cercetători, prin oferirea informațiilor despre oportunități de studii în Germania. O frumoasă colaborare FLLS o are cu (OeAD) Agenția Austriacă pentru Educație și Internaționalizare, care asigură conexiunea dintre educație, cercetare, cultură, prin implementarea de proiecte și programe ce corespund cerințelor lumii moderne și vizează intensificarea schimburilor academice și de cercetare. Facultatea se bucură de colaborări mai vechi cu CICF (Centrul de informare și cercetare francofon), Centrul American (Centrul de resurse pentru profesori de limbă engleză și studenți) și CCI (Centrul de cultură italiană).

Aceste centre promovează oportunități de a efectua cercetări în domeniul limbii franceze, engleze, germane, italiene, de asemenea stimulează participarea la proiecte internaționale, seminare de formare, școli internaționale de vară, activități de voluntariat cu susținerea ambasadelor, mobilitatea internațională.

Centrele încurajează și susțin posibilitatea de a participa la schimbul de experiență în universități partenere, organizarea evenimentelor educative, stagiilor pedagogice în instituții de învățământ preuniversitar, posibilitatea de a studia la universități partenere din Germania, Italia, Austria, Franța, România, prin programe de burse.

Studenții de la FLLS sunt unii dintre cei mai bogați spiritual, alături de profesorii calificați. Facultatea are pentru fiecare program de studiu specialiști nativi, invitați din străinătate, care preda limba lor maternă.

Catedra Filologie Romanică și Germanică este o structură didactico-științifică unitară, aptă să genereze și să promoveze direcții strategice pentru învățământul național, să identifice și să aplice cele mai noi forme de instruire și educație științifică atât la ciclul I, Licență, cât și la ciclul II, Masterat. Spațiul educațional corespunde necesităților de învățare multilingvă și de formare interculturală complexă în domeniul de profil, cu săli dotate în spiritul limbii și culturii studiate și cu laboratoare performante pentru cursurile specializate. Catedra asigură predarea limbilor franceză, italiană și germană.

În cadrul catedrei activează 18 profesori titulari de curs: doctori în științe pedagogice, filologie, științe ale educației, conferențieri universitari și lectori care asigură predarea cursurilor pentru cele 4 programe de studii: ciclul I Licență și 3 programe de studii ciclul II Master. Programele de studii corespund cerințelor actuale ale pieței muncii

și sunt în corespundere cu domeniile de formare profesională.

Standardul de calitate, modernizarea și inovația procesului de predare-învățare-evaluare a limbilor străine sunt primordiale pentru catedră și, în acest sens, efortul cadrelor didactice este centrat pe crearea și susținerea permanentă a relațiilor de cooperare cu facultățile și universitățile de profil din Franța, Italia, Germania, Austria etc.

Catedra Filologie Romanică și Germanică este implicată și în organizarea Conferinței științifice anuale naționale cu participare internațională a profesorilor, în cadrul căreia sunt tratate probleme de glotodidactică, lingvistică, tehnologii informaționale de comunicare, traducere și interpretare, în scopul implementării unei viziuni științifice în procesul de studii, organizează de asemenea o varietate de activități extracurriculare, precum conferințe științifice studențești, călătorii de studii în Franța, Italia, Germania și Austria.

Catedra de Filologie Engleză oferă o amplă și variată pregătire profesională studenților, prin intermediul programelor de studii uni-

versitare de licență și master. Peste 25 de titulari de curs - doctori în științe (pedagogie, filologie, metodică, științe ale educației ș.a.), conferențieri universitari și lectori - asigură baza științifico-metodologică pentru cele 5 programe de pregătire în cadrul ciclului Licență și 3 programe la ciclul Master.

Acestea au fost concepute pentru a corespunde atât direcțiilor majore de specializare și domeniilor de formare respective, cât și solicitărilor actuale de dezvoltare profesională a beneficiarilor, dar și ale pieței muncii.

Colaborarea catedrei cu Ambasadele SUA și Marii Britanii în țara noastră s-a cristalizat în apariția Centrului American și a celui Britanic, nuclee ce oferă suport meto-

Limba Engleză și Italiană (240 credite);
Limba Engleză și Franceză (240 credite);
Limba Engleză și Germană (240 credite);
Limba Franceză și Engleză (240 credite);
Limba Franceză și Italiană (240 credite);
Limba Italiană și Engleză (240 credite);
Limba Germană și Engleză (240 credite).

Program de studii **Ciclul II**, master, învățământ cu frecvență:

Didactica Limbii Franceze și Strategii de Comunicare (90 credite);
Didactica Limbii Franceze și Strategii de Comunicare (120 credite);
Limba și Cultura Franceză (90 credite);
Didactica Limbii Engleze și Strategii de Comunicare (90 credite);
Didactica Limbii Engleze și Strategii de Comunicare (120 credite);
Teoria și praxiologia traducerii și interpretării (limba engleză) (90 credite);
Teoria și praxiologia traducerii și interpretării (limba engleză) (120 credite);
Didactica limbii germane și strategii de comunicare (90 credite);
Limba și cultura engleză (90 credite).

De asemenea, cadrele didactice și studenții sunt parteneri în proiecte sociale, de cercetare, culturale, prin care au acces la dezvoltarea nivelului de conștientizare a sinelui și conștientizare socială, devenind capabili de a stabili relații interpersonale și interculturale eficiente în contextul dinamic și concurențial contemporan.

Întreaga structură curriculară a ofertei educaționale este orientată spre cerințele pieței muncii din Republica Moldova și de peste hotare, de aceea în cadrul FLLS își fac studiile și studenții străini din Ucraina, Turcia, Rusia etc. Acest fapt îi conferă facultății deschidere în desfășurarea unei activități prolifere de colaborare internațională.

Stimați absolvenți ai instituțiilor preuniversitare de învățământ, dacă doriți să fiți adevărați profesioniști în domeniul limbilor: engleză, franceză, italiană și germană, - sunteți bineveniți la una dintre cele mai numeroase și solicitate facultăți din cadrul UPSC - Facultatea Limbi și Literaturi Străine!

Accesați linkul: <https://upsc.md/organizare/facultatea-limbi-literaturi-straine/>

Pentru conformitate,
Silvia ȚURCAN

Veronica Pârlea-Conovali – la ceas jubiliar

Lansarea cărții „Chemarea iubirii” a scriitoarei Veronica Pârlea-Conovali a prilejuit o atmosferă de sărbătoare și voie bună pentru toți invitații omagiatei. Evenimentul s-a produs la Centrul Internațional „Eminescu”, unde scriitoarea și-a sărbătorit aniversarea a 55 de ani de la naștere.

Adresându-i calde felicitări distinselor profesoare de istorie de la Colegiul de coregrafie din capitală, rând pe rând i-au adus elogiul mai mulți participanți la serată: colega de clasă, Aliona Zgardan-Crudu, dr., conf. univ.; colegul de masterat, profesorul, conf. univ., Ion Xenofontov; prefațatoarele cărții, Raisa Sturza și Silvia Strătilă; scriitoarele Dina Ciocanu, Ana Onică. Cu mult har a binecuvântat evenimentul părintele Iurie Hemei. Criticul literar Tudor Paladi a prezentat o amplă și interesantă recenzie a prozei scriitoarei. Un mesaj frumos i-a adresat directoarea centrului, Elena Dabija. Au mai luat cuvântul poeta Galina Furdui, poetul Traian Vasilcău, precum și oaspeți din România, care au lecturat și versuri: scriitoarea și poeta Gabriela Alef Machidon și scriitorul Ion Machidon, președintele Cenaclului literar „Amurg sentimental” și director al editurii cu același nume. Cu alese mesaje de felicitare s-au alăturat și jurnalistele Gutiera Prodan și Svetlana Vizitiu, compozitorul Adrian Beldiman, precum și Nicolae Bălțescu, Andrei Viziru.

Clipe de proșpețime, printr-o neobișnuită prezentare, a adus-o evaluarea artistului tenor din Suceava, Sorin Ursan Delacit, creionând instantaneu o schiță de portret a omagiatei. Dumnezeu a interpretat și câteva cântece, iar surpriza din final a fost piesa muzicală „Jubita mea” Radu Pălăniță, câștigătorul concursului „Români au talent”, 2020, a lansat această piesă muzicală în anul 2023, pe versurile doamnei Veronica, puse pe note de Adrian Beldiman.

Momente de revelație sufletească a prilejuit și prezentarea versurilor poetei în lectura elevilor Liceului „Julia Hasdeu”, însoțiți de profesoara Dorina Iancu Ulinici, precum și a copiilor de la gimnaziul „Nicolae Costin”, ghidați de profesoara de limba română, Elena Sava Furdui. Din creația anilor tinereții, cântând melodii și romanețe, cu emoție au evoluat: Artista Emerită Viorica Moraru și prietena din anii adolescenței, Ludmila Roșculeț. Dumneai a interpretat două cântece pe muzica lui Valeriu Macovei, „Regăsire” și „Vis”, care au răsunat în eter acum circa 25 de ani.

Profitând de ocazie, i-am adresat omagiatei câteva întrebări.

– Ați avut foarte mulți oaspeți, dnă Veronica! Oaspeți de la baștina dvs., de la Soroca, Vărăncău,

cău, din Chișinău, precum și de peste Prut...

– Colectivul din acest templu al culturii m-a primit întotdeauna cu căldură timp de mai mulți ani. Oricând predomină aici o atmosferă ca într-o oază liniștită, plăcută. Vin la Centrul când sunt invitată sau îmi planific să organizez ceva.

Nu demult, împreună cu moderatoarea acestei serate, scriitorul Ștefan Sofronovici, și directoarea Elena Dabija, am oferit posibilitate să-și rostească gândurile cei care au venit să sărbătorească alături de mine și de familie jubileul meu, precum și lansarea cărții „Chemarea iubirii”. Totodată, am făcut o retrospectivă, o prezentare a operei mele.

– Deseori participați la ședințe literare, evenimente culturale, fâneți lecții cu diverse ocazii atât la radio, cât și la emisiuni televizate. Vă este interesantă această activitate?

– Activitatea mea este diversă. La invitația dlui Ștefan Sofronovici, recent, am prezentat lecția de istorie în legătură cu aniversarea a 165 de ani de la Unirea Principatelor Române. Noi, băștinașii acestui pământ, la fel cum au făcut-o și înaintașii, ne străduim să apărăm ceea ce ne-au lăsat strămoșii. Dușmanii ne-ar dori ca să ne uităm trecutul, tradițiile, limba... Cineva afirma chiar că lucrurile merg

cum lansări de carte, întâlniri cu oameni deosebiți, discuții privind viața și opera scriitorilor, mese rotunde etc.

Un proiect la care am aplicat și am fost în vizită la Soroca este cel al jurnalistei Gutiera Prodan și al lui Valentin Eșanu „O carte pentru școala ta”.

La Vărăncău, satul meu de baștină, în luna decembrie 2023, am avut întâlniri cu gimnaziștii, profesorii și alți consăteni. Astfel administrația a decis să încheiem „Anul Veronica P. Conovali”.

– Aveți o colaborare strânsă și cu colegii, prietenii din România. Deseori aveți ocazia să mergeți peste Prut?

– De când s-a proclamat independența, deseori fac naveta în România. Am o prietenă de mulți ani la Giurgiu, Dunia Pălăngeanu. Am fost invitată la Ziua Unirii Principatelor și timp de 3 zile m-am aflat acolo, întâlnindu-mă cu mulți prieteni. La Buzău am un prieten, Ion Nicolae Mușat, care este președinte al unei organizații ACCIOR, o asociație ortodoxă.

Am prietenii la București. În 2019 am participat la concursul „Vara visurilor mele”, care se afla deja la a 19-a ediție, și am fost distinsă cu Marele premiu de juriul în frunte cu Ion Machidon, directorul editurii „Amurg sentimental”. La propunerea dumnealui, le-am trimis mai multe poezii pe teme patriotice și, din contul editurii, mi-au tipărit placheta de versuri „Dialog în vis”. În 2019, am primit o invitație să particip la ceremoniile dedicate Zilei Limbii Române. Evenimentul s-a desfășurat la terasa casei-muzeu „George Bacovia”.

România pentru mine înseamnă legături de rudenie. Fratele mai mare al bunelului, unchiul Costache, a rămas în România după ce Basarabia a fost răpită în urma pactului Ribentrop-Molotov. Iar sora mamei, Lidia, și bunicul Andrei în câteva rânduri au vizitat România în perioada sovietică.

– Sunteți profesoară de istorie, dar aveți și harul divin de a scrie. Cum îmbinați aceste două preocupări?

– Deseori mă întrebă și cititorii, cum împletesc îndeletnicirea de istoric cu cea a scriitorului. Un istoric citește mult, fiindcă în fece zi trebuie să vină cu mesaje noi, să fie întotdeauna pregătit de lecții, să poată răspunde la o întrebare ad-hoc, să aibă darul de a povesti.

Dacă mi-am dorit sau nu să fiu scriitoare? Nu pot să afirm cu certitudine acest fapt. Mă visam doctor, în halat alb, tratând bolnavi. Mă vedeam și director al casei de copii, rămași fără părinți. Doream să le dăruiesc orfanilor lumină și căldura de care au nevoie. Dar așa a fost să fie că atunci când mi-au zis să scriu – am scris. Iar când aveam mai multe poezii publicate în presa republicană, am hotărât să le adun într-o carte. Aveam deja vreo 30 de ani când am publicat prima plachetă de versuri – „O dragoste ne-adună”. Am scris și publicistică, nuvele scurte în ziarul „Glasul Națiunii”. De asemenea, am publicat în ziarul „Dimineața” despre fapte reale din viață, iar în ziarul pentru tineret „Patria tânără” am publicat primele nuvele.

– La serata de omagiere, de la Soroca, a participat directoarea bibliotecii centrale „Mihail Sadoveanu”, Viorica Gaja Cojocar. Dumneai a amintit despre practica inițiată de dumnealor, de a onora o personalitate soroceană pe parcursul unui an. Aceasta poate fi o personalitate care în anul respectiv a marcat un jubileu. Se procedează cu bun simț, astfel, spre exemplu, mi s-a acordat și mie titlul de „Omul anului” la Soroca. Cu acest prilej, se desfășoară anumite activități, pre-

– Care este credo al vieții Dvs.? Ce opinie aveți despre credință?

– Am dialogat foarte mult cu diferiți oameni pe tema credinței creștine. Sunt unii care vor să discute, alții oameni neagă existența unei credințe adevărate. Eu însă de mică am fost educată ca să respect comportamentul unui creștin. Tatăl nu se așeza la masă fără să spună o rugăciune. Ne învăța să facem și noi semnul crucii și să rostim rugăciuni. Mama intervenea câteodată și-i zicea: „Lasă-i în pace, sunt încă copii!”. La care tata riposta afirmând că: „De mici trebuie educați, dacă vreai să crească din ei oameni, să țină seama de adevăratele valori”. Am avut o legătură strânsă cu bunicii și străbunicii mei. Străbunica, Efimia Bunescu Furdui, nu lipsea de la biserică nici o duminică, iar în casa ei ardea mereu candelă... Mă lua cu dânsa la biserică și acolo vedeam cum vreo trei bătrânele de peste 80 de ani, rude cu dânsa, își fac semnul crucii, cum bat mătânii, cum cântă în corul bisericesc...

La o emisiune televizată, la TV 21, am povestit odată cu străbunica mă lua de mână și îmi arăta în cimitir unde sunt înmormântate rudele... Grație străbunicii mele, știu astăzi cine au fost strămoșii mei, din ce neam am făcut parte. Am deseori impresia că în satul meu sunt peste tot neamuri de-ale mele. Credința în Dumnezeu este valoarea numărul unu, cred că Dumnezeu e valoarea supremă de care trebuie să ținem seama.

Am ieșit din casa părintească fiind un copil de 17 ani. Părinții n-au bătut pentru mine la nicio ușă, n-au cunoscut oameni mai departe de raionul Soroca. Dar, cu credința în suflet, am făcut studii superioare. Am întâlnit în calea mea oameni valoroși, am vorbit de la diferite catedre. Cred că am fost ascultată, auzită. Consider că acesta este un dar de la Dumnezeu.

– Vă simțiți o ființă împlinită și în plan personal?

– Mă simt împlinită, desigur. Am un soț cuminte, tată și bunel foarte bun, care ne ajută mereu, două fete educate, fiecare din ele are o profesie, avem un nepot, o nepoțică. Andreea a fost cu mine tot timpul, și în România. Mă gândeam că așa am fost educată și eu. Străbunica Efimia mă purta cu ea peste tot... Să dea Domnul să crească nepoții în pace, să fie toți sănătoși.

Clipe memorabile de poezie și de muzică. Noi, oaspeții ne-am simțit parcă mai tineri, ascultând cum vibrau coardele sensibile ale inimii. Aveam impresia că și cei maturi – profesori, rude, prieteni, artiști, oameni de artă, precum și cei mai tineri, – copii, nepoți, discipoli, care purtau haine în stil național, exprimându-și prin vers și cântec admirația față de limba și tradițiile neamului, s-au bucurat în acea zi, de o atmosferă minunată. Omagiatei îi dorim să trăiască la mulți ani, să ducă mai departe tot ce-a creat bun și frumos prin mânastră-i slovă românească.

**Pentru conformitate,
Elvira ȚAGANAȘ-PÂNTEA**

Motivația, aspect indispensabil al învățării

Schimbările generate de evoluțiile tehnologiilor informaționale nu se manifestă doar în domeniile pentru care au fost inițial concepute, ci determină modificări și în alte sfere ale vieții și activității individului. Astfel, în societatea de astăzi, în care singurul aspect nemodificat este însăși schimbarea, învățământul trebuie să se integreze și să își adapteze ofertele pentru a veni în întâmpinarea noii generații, actualizându-și permanent finalitățile și resursele în așa mod, încât să răspundă noilor provocări și, în același timp, să le ofere educabililor deprinderi și instrumente de muncă eficiente. Constatăm deci că motivația este una din condițiile esențiale, dar și cea mai complexă, care asigură dobândirea de noi cunoștințe și pregătirea pentru integrarea socioculturală și profesională a elevilor.

Irina ARBUZ,
profesoară de
pedagogie și psihologie,
Colegiul
„Mihai Eminescu”
din Soroca

tiva de aplicare în practică, care îi oferă elevului convingerea că merită să depună efort; conștiința dobândirii unui spor de cunoștințe, a unor deprinderi sau tehnici de lucru etc. Însă eficiența învățării scade, atunci când există un nivel minim de motivare sau chiar o supra-motivare.

Motivația extrinsecă are ca surse obiecte și evenimente ce sunt externe în raport cu persoana și cu activitățile desfășurate. Activitatea în sine nu este semnificativă pentru individ, constituind doar un mijloc de atingere a unor scopuri. În acest fel, activitatea nu oferă satisfacție sau plăcere și implică un efort considerabil din partea persoanei. Activitatea pedagogică demonstrează totuși că motivația extrinsecă este cea mai des întâlnită în practica școlară, fiind punctul de pornire în experiența fiecărui elev care ar trebui, treptat, să interiorizeze anumite valori și deprinderi, astfel încât să ajungă la idealul motivațional, cel intrinsec.

Pentru motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, specialiștii în domeniu ne propun să ținem cont de următoarele aspecte:

- **Profesionalismul cadrului didactic** – activitatea didactică trebuie să se realizeze eficient, cu măiestrie, profesorul manifestând pasiune și interes față de toți elevii.
- **Instruirea interactivă** – elevii învață mai bine atunci când materialul este axat pe interesele și nivelurile de înțelegere și de dezvoltare ale elevilor, vizând astfel o învățare (inter)activă.
- **Diversificarea metodelor de predare** – favorizează năzuințele elevului spre descoperire, activități de cercetare, interschimb de idei, informații, opinii, experiențe, atitudini, axându-l pe interacțiunile sociale stabilite în clasă, în grupuri mici sau în perechi.
- **Claritatea și volumul conținutului predat** – conținuturile predate trebuie să fie pe înțelesul elevilor
- **Evaluarea obiectivă** – calitatea actului de evaluare nu trebuie să distorsioneze datele obiective și în niciun caz să producă erori de evaluare.
- **Comunicarea așteptărilor** – elevii trebuie să știe ce și cum să facă pentru a obține rezultate bune. Ei trebuie asigurați că se pot descurca bine de sine stătător.
- **Organizarea lecției** – elevii se implică activ la o lecție bine organizată și structurată pe conceperea sarcinilor, activităților, problemelor, folosirea unor exemple, studii de caz sau teme.
- **Îndrumarea elevilor și acordarea sprijinului** – cadrul didactic nu trebuie să fie doar o persoană care instruește, ci și partener de încredere în raport cu elevii.
- **Oferirea de feedback pozitiv** – comentariile pozitive și negative influențează motivarea.
- **Competiția constructivă între elevi** – îi ajută să coopereze mai mult pentru a-și urmări propriul scop, generând o motivație intrinsecă.

În căutarea unor strategii eficiente de motivare a elevilor pentru învățare, am pornit de la mai multe studii în domeniu, cum ar fi cel al Monicăi Cuciureanu. Acestea m-au ajutat să identific și să aplic în activitatea didactică un șir de strategii:

- **Strategii de susținere a încrederii elevilor:**
- **Să-i ajutăm pe învățăcei să-și stabilească scopuri, să-și evalueze progresul, să recunoască legătura efort-rezultat;**
- **Să oferim sprijin adăugător pentru elevii cu reușite mai slabe prin intermediul orelor de consultații;**
- **Să încercăm în măsura posibilităților să integrăm elevii cu nereușită;**
- **Să-i ajutăm să identifice scopuri de învățare.**
- **Strategii de motivare prin stimulente extrinseci:**
- **Să lăudăm și răsplătim progresul școlărilor;**
- **Să creăm oportunități egale de succes;**
- **Să utilizăm recompense în moduri care îi determină să fie mai activi (de exemplu: mesaje de încurajare, oferirea de diplome).**
- **Strategii de conectare la motivația intrinsecă a elevilor:**
- **Să oferim tinerilor autonomie, permițându-le să facă alegeri;**
- **Să-i implicăm activ în activități de învățare;**
- **Să le oferim feedback imediat;**
- **Să le prezentăm semnificația activității;**
- **Să creăm situații de colaborare cu colegii;**
- **Să combinăm activitățile teoretice cu cele practice.**

În literatura de specialitate am descoperit un șir de tehnici care ar favoriza motivația elevilor:

- **Lecția să o începem cu un joc de „spargere a gheții” sau cu o problemă de soluționat, care ar trezi interesul și curiozitatea elevilor;**
- **Este binevenit să se prezinte planul expunerii (de exemplu, sub formă de întrebări sau de obiective);**
- **Înainte de abordarea unui concept sau unui conținut să facem apel la cunoștințele anterioare ale elevilor, propunându-le să-l explice succint;**
- **De fiecare dată să ilustrăm relațiile dintre concepte cu ajutorul schemelor, tabelor, desenelor. Să le oferim exemple din mediul cotidian;**
- **Le propunem elevilor să dea ei înșiși exemple din viața cotidiană;**
- **Facem analogii cu domeniile care-i interesează cel mai mult;**
- **Utilizăm diferite mijloace de învățare, cum ar fi suporturi audiovizuale, afișe.**

Având în vedere aspectele menționate, putem afirma că orice copil poate fi motivat să învețe, iar pentru a realiza acest lucru cadrele didactice trebuie să creeze condiții și situații de studiu optime. Un loc important în acest proces vor ocupa strategiile de stimulare a motivației, pornind de la motivarea cadrului didactic, dar și de la modul cum el își desfășoară activitatea pedagogică, demersurile sale atractive ce implică elevul în interacțiune și activitatea de descoperire, transformându-l astfel în subiect și partener al actului de instruire.

Condiții optime pentru studii la Liceul Teoretic „M. Eminescu” din Cahul

Asigurarea unei înalte calități și eficiențe ale procesului educațional este în corelare cu asigurarea unui mediu, a unor condiții adecvate de realizare a acestuia, căci mediul, ambianța de învățare este un factor moderator, care permite relevarea, stimularea și amplificarea acțiunilor educative.

Crearea unor condiții optime pentru desfășurarea procesului de studii constituie un obiectiv prioritar pentru administrația Liceului Teoretic „M. Eminescu” din Cahul. Astfel, pentru a oferi condiții optime în realizarea procesului de învățământ din sezonul rece, în situația în care sistemul de încălzire al instituției s-a defectat în anul trecut de studii, administrația liceului s-a îngrijit să caute mijloace pentru soluționarea acestei probleme.

În acest context, Liceul Teoretic „M. Eminescu” din Cahul a participat la un proiect lansat de Ambasada

Republicii Polone de la Chișinău, reprezentată de către domnul Tomasz Kobzdej, șeful misiunii în Republica Moldova. Ca rezultat, instituția a fost selectată printre beneficiarii Proiectului „Îmbunătățirea condițiilor de studii în Liceul Teoretic „M. Eminescu” din orașul Cahul”. În cadrul acestui proiect, instituției de învățământ i-a fost oferită o sumă de 20000 euro pentru efectuarea lucrărilor de instalare a noului sistem de încălzire a clădirii liceului, pentru procurarea a patru cazane de încălzire și a tuturor echipamentelor și utilajelor necesare pentru instalarea sistemului termic.

Administrația și întreaga comunitate pedagogică de la Liceul Teoretic „M. Eminescu” din Cahul își exprimă considerația și aduce sincere mulțumiri Ambasadei Republicii Polone de la Chișinău pentru sprijinul financiar și aportul considerabil în vederea creării unor condiții de studii necesare pentru instituție.

Gheorghe HANGANU,
director,
IP LT „M. Eminescu”,
mun. Cahul

MOTIVAȚIE

Termenul „motivație” provine din latinescul „move” sau „movere” – a mișca, a pune în mișcare. Rezultă că motivația reprezintă orice forță, indiferent de natura ei, care pune în mișcare organismul, activitatea pe care o desfășoară. Motivația este un concept fundamental în psihologie și în științele despre om, exprimând faptul că la baza conduitei umane se află întotdeauna un ansamblu de mobiluri – trebuințe, tendințe, afecți, interese, intenții, idealuri – care susțin realizarea anumitor acțiuni, fapte, atitudini.

Literatura de specialitate s-a focalizat mult pe impactul motivației asupra învățării, pe totalitatea factorilor care îl determină pe elev la o anumită activitate, cu scopul de a acumula noi cunoștințe, de a forma deprinderi și deprinderi, de a-și forma competențe.

Din punct de vedere teoretic, motivația pentru învățare a elevilor este acea categorie de stimulente care îl determină să întreprindă o serie de acțiuni. Motivația învățării se definește ca totalitatea mobilurilor care susțin energetic, activează și direcționează desfășurarea activității de învățare. Ea conferă sens și coerență actelor de învățare și se trăiește subiectiv ca o stare de tensiune, rezultată din confruntarea trebuințelor celui care învață cu modul cum își reprezintă acesta diferitele conținuturi, cerințe, situații și rezultate ale activității respective. Deci motivul reprezintă motorul conduitei. Când sunt prezente motivele, actele învățării prind viață, fiind declanșate și stimulate, pe când lipsa de motive duce la demotivația școlară.

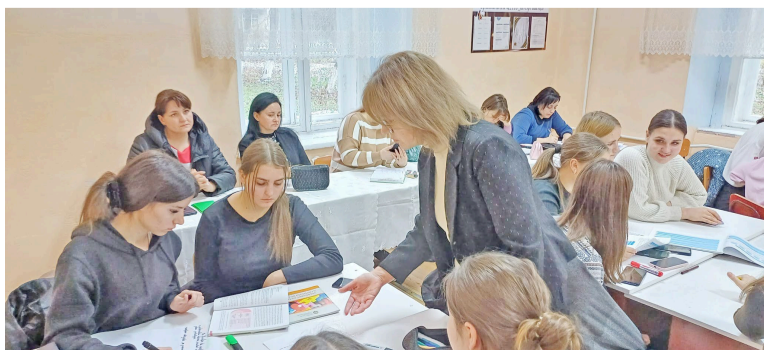
Cercetarea literaturii de specialitate ne ajută, este de părere specialistul în psihopedagogice Estela Staricov, să concluzionăm că în procesul de formare a elementelor motivaționale pentru învățare e necesar să cunoaștem: sistemul motivațional propriu-zis, specificul personalității elevului și, mai ales, particularitățile sferei motivaționale ale elevului.

Specialiștii în domeniu se ocupă de identificarea pârghiilor prin care se declanșează motivația pentru învățare, dar și de acele tehnici și strategii prin care adulții pot crește gradul de motivare a elevilor. În funcție de sursa din care provine, distingem între motivația extrinsecă (sursa activității de învățare este externă: competiția, încurajarea, lauda, recompensa, dojana, muștrarea, pedeapsa etc.) și cea intrinsecă (sursa este internă: dorința de cunoaștere, de perfecționare, trebuința de statut ridicat, aspirațiile profesionale, dorința de a fi util etc.).

Potrivit autoarei din România, Simona-Adriana Butuc, motivația intrinsecă se caracterizează prin a face ceva pentru satisfacția proprie și nu pentru recompense, în orice caz nu din cauza unor presiuni externe. În acest context, motivația intrinsecă se referă la recompense interne obținute de individ, satisfăcătoare din punct de vedere personal, care îl motivează să acționeze într-un fel anume datorită propriilor interese și plăceri. Elevul motivat intrinsec își găsește sursa de satisfacție în însăși activitatea desfășurată, fără a fi nevoie de factori externi care să-l impună.

Conform cercetătoarei de peste Prut, Dorina Sălăvăstru, forma de bază a motivației intrinseci este îndeosebi, curiozitatea epistemică, ce exprimă nevoia de cunoaștere, de lărgire și îmbogățire a orizontului. Activitatea de învățare motivată intrinsec este susținută de pasiunea pentru un anumit domeniu, de plăcerea de a învăța. Ea se realizează cu un efort de mobilizare relativ redus, antrenează sentimente de satisfacție, de mulțumire, de împlinire și conduce la o asimilare trainică și de durată a cunoștințelor.

Mediul social poate însă să faciliteze sau, din contră, să submineze motivația intrinsecă. Mai mulți specialiștii în domeniu consideră că motivația nu apare spontan, dar se dezvoltă prin organizarea condițiilor de învățare: percepția clară a scopului, a obiectivelor activității; perspec-

„Există un fel aparte de frumusețe care se naște prin limbă, din limbă și pentru limbă.”

(Gaston Bachelard, filosof francez)

Metode interactive de predare și de consolidare a vocabularului la lecțiile de limba străină

Se știe că succesul sau eșecul comunicării într-o limbă străină depinde, în mare măsură, de faptul cum posedă elevii vocabularul. În ceea ce privește rolul vocabularului în comunicare, David Wilkins susține, pe bună dreptate, că fără gramatică foarte puțin poate fi redat, dar fără vocabular nimic nu poate fi spus. În viziunea lui Swan și a lui Walter, însușirea vocabularului este una dintre sarcinile complexe și mai importante, cu care se confruntă cel ce studiază limba.

Maria TURCANU,
profesoară de limba germană,
grad didactic I,
IPI LT „Orizont”,
filiala Ciocana

Metodele tradiționale se caracterizează prin respectarea/utilizarea unor principii esențiale:

- centrarea pe profesor (sursa de informații);
- comunicarea unidirecțională;
- transmiterea de cunoștințe;
- evaluare = reproducere;
- pasivitatea copiilor;
- autoritatea cadrului didactic.

Metodele interactive se caracterizează prin aplicarea următoarelor criterii:

- centrare pe elevi și pe activitate;
- comunicare multidirecțională;
- se pune accentul pe dezvoltarea gândirii, pe formare de aptitudini, pe deprinderi;
- evaluare formativă;
- încurajează participarea elevilor, inițiativa, creativitatea lor;
- îmbunătățirea relației cadru didactic / elev.

Avantajele învățării interactive sunt:

- stimularea efortului și a productivității individului;
- formarea capacității de a sintetiza și de a folosi cunoștințele dobândite;
- dezvoltarea capacității elevilor de a lucra în echipă;
- dezvoltarea inteligențelor multiple;
- stimularea dezvoltării capacității cognitive complexe;
- repartizarea sarcinilor de lucru în părți egale în cadrul muncii în grup / echipă;
- reducerea timpului de soluționare a problemelor;
- reducerea la minimum a fenomenului de blocaj emoțional.

Metodele moderne sunt preferate datorită eficacității lor sporite în ceea ce privește comunicarea, dezvoltându-se capacitatea de exprimare orală. Alt avantaj al acestora ar fi faptul că interacțiunea dintre profesor și elevi și dintre elevi și elevi crește, este utilă.

Proiectând și efectuând activități de predare-învățare-evaluare, bazate pe strategii didactice interactive, cadrul didactic le oferă elevilor multiple ocazii de a se implica în procesul propriei formări, de a-și expune în mod liber ideile, opiniile și de a le confrunta cu cele ale colegilor, de a-și dezvolta competențele metacognitive.

Metodologia interactivă, pe lângă realizarea obiectivelor de ordin cognitiv (stimularea proceselor cognitive superioare, dezvoltarea capacității de a lega cunoștințele între ele și de a crea rețele conceptuale, dezvoltarea inteligențelor multiple etc.), urmărește și atingerea obiectivelor de ordin socioafectiv (dezvoltarea capacităților de comunicare, de dialogare interpersonală și intrapersonală, stimularea încrederii în sine, stimularea capacităților de reflecție asupra propriilor demersuri de învățare – metacogniția - și asupra relațiilor interumane).

În predarea limbilor străine, metodele tradiționale și cele moderne coexistă între ele, fiecare având și avantajele lor.

Cercetătorii disting două modalități principale de însușire a vocabularului nou: cea accidentală și prin studiu direct. Învățarea accidentală este un mijloc comun de însușire a vocabularului nou, specific cititorilor competenți, ce au un lexic bogat și abilități de lectură foarte bune. Aceștia citesc o varietate de texte, în mod conștient sau inconștient, își îmbogățesc vocabularul substanțial, fără instrucțiuni directe, apelând la unele repere din informația lecturată sau audiată. Utilizarea situațiilor de comunicare, deducerea sensului din context se circumscriu în metode accidentale.

Prin instruirea directă, se recurge la lucrul cu dicționarul, la explicația profesorului, se face uz de predare reciprocă între colegi, de activități de vocabular. Studiul direct este eficient și preponderent pentru elevii cu un vocabular sărac. Cu cât elevii citesc mai puțin, cu atât mai puține oportunități de îmbogățire a vocabularului posedă.

Sarcina cadrelor didactice este de a înlătura carențele de limbaj ale elevilor, folosind instrumentele ce asigură însușirea calitativă a terminologiei noi într-un timp restrâns.

Aplicarea tehnologiilor informaționale creează un mediu educațional inedit, totodată, și valențe noi în procesul de predare/învățare. Accesul la resursele informaționale inepuizabile și posibilitatea de a interacționa cu colegii, cu profesorul și cu semenii din alte țări facilitează munca elevilor.

Studiile sugerează ideea că elevii trebuie să întâlnească un cuvânt nou, tipărit de mai multe ori, pentru a-i reține sensul.

Wordwall, alături de LearningApps sau de Quizizz, susține că sunt

site-uri web, care pot fi folosite pentru a crea activități interactive și pot fi utilizate pe orice fel de dispozitiv. Elevii pot juca în mod individual sau fiind îndrumați de profesor. Site-ul oferă o serie de șabloane gratuite.

Activitățile realizate pot fi făcute publice, pot fi distribuite prin email, prin rețele de socializare sau prin platforme destinate școlii online (google classroom), astfel încât acestea pot fi vizualizate și aplicate și de alte cadre didactice sau pot fi păstrate ca private, doar pentru propriii elevi, ca activitate sincron sau asincron, de predare-învățare sau evaluare. De asemenea, activitățile pot fi incluse pe orice site web sau pe blog.

Conform spuselor lui Okaz, în procesul jocului elevii se concentrează asupra jocului, în același timp, absorb vocabularul în mod inconștient. Totodată, jocurile încurajează competiția amicală și îi provoacă pe elevii introvertiți să interacționeze mai ușor cu ceilalți. Elevii află, în baza jocurilor, aspecte inedite și captivante cu privire la vocabular. De exemplu, pentru ei este curios să știe în ce constă jocul „Două adevăruri și o minciună”. Iată cum poate să se desfășoare:

- Întrebări pentru aflarea adevărului: „Ai fost ieri la magazin”?
- Argumentează de ce... Se dau 2 opțiuni. Se alege una și trebuie să argumenteze de ce a selectat-o anume pe aceasta.

Se folosesc și alte tipuri de jocuri:

Jocurile de rol (role-plays). Prin intermediul acestor jocuri, elevii pot intra în rolul unor personaje care trebuie să găsească diverse căi, pentru a soluționa în mod original situațiile-problemă, cu care se confruntă. Bunăoară, ei pot deveni clienții nemulțumiți de felul cum au fost serviți într-un restaurant, de polițistul și de soferul care a depășit viteza, de profesorul și de elevul care nu și-a îndeplinit tema, de vânzătorul și de clientul pretențios.

Iată și alte jocuri destul de atrăgătoare: „Înlocuiește cuvântul”, „10 lucruri”, „O călătorie în timp” etc. Să observăm cum se organizează unele dintre ele, bunăoară, „10 lucruri” (10 things).

Acest joc pune accentul pe ide-

și originale. Întrebarea poate continua astfel: *Ce s-ar întâmpla dacă toți oamenii s-ar îmbrăca la fel? Ce s-ar întâmpla dacă toate plantele ar avea culoarea roșie? Ce s-ar întâmpla dacă toate animalele ar vorbi?* Exemplele pot continua la nesfârșit, la fel ca și răspunsurile originale ale elevilor.

Întrebă-i pe ceilalți. Este foarte util să-i înarmăm pe elevi cu câteva expresii care să-i ajute să obțină cuvintele sau îmbinările dorite: „E locul unde... (ex: speli vasele)”, „E lucrul pe care... (ex: îl folosești să cureți podeaua)”, „Care este opusul lui... (ex: gras)?”.

„Cuvântul (obiectul) misterios”. Un elev va sta cu spatele la tablă și le va adresa colegilor întrebări, pentru a afla cuvântul. Întrebările trebuie să fie cât mai variate. Dacă elevul numește cuvântul de pe tablă, el va avea dreptul de a scrie alt cuvânt, care să fie descoperit de un alt coleg desemnat.

„Povestea” - o activitate antrenantă, ce încurajează creativitatea elevilor și dezvoltă lucrul în echipă. Elevii vor fi împărțiți în patru grupe. Fiecare grupă va scrie pe o foaie de hârtie câte patru sau cinci cuvinte, care au sau nu legătură între ele. Orice foaie va fi transmisă celeilalte grupe, adică foaia de la grupa întâi va fi la grupa a doua, cea de la a doua - la a treia și așa în continuare. Fiecare echipă va trebui să alcătuiască o poveste, folosind cuvintele respective, respectând regulile gramaticale, nu neapărat și pe cele logice! Se pot compune povești amuzante sau science fiction - creativitatea nu are limite!

Aplicarea suportului vizual este extrem de utilă în timpul lucrului cu elevii. Secvența video îi permite profesorului să verifice comprehensiunea mesajului, să-i incite pe elevi la comunicare. Acest suport generează dezvoltarea unui șir de competențe, cum ar fi: relatarea faptelor/proceselor văzute în document, interpretarea lor în formă orală sau scrisă, justificarea, exprimarea opiniilor/sentimentelor,

Nu metoda în sine este criticată, ci modul în care este aplicată și maniera în care este solicitat elevul să răspundă cerințelor și sarcinilor de învățare.

Din partea profesorului, metodele didactice interactive necesită, poate, mai mult decât alte tipuri, un efort de proiectare și de corelare atentă a resurselor în concordanță cu metodele, tehnicile și cu forma de organizare grupală a elevilor, pentru a menține în mod constant și pentru mai mult timp interesul elevilor pentru activitate.

Fișele interactive, realizate în LIVEWORKSHEETS, ISLCOLLECTIVE și ASQ. ISLCOLLECTIVE.COM (Internet Second Language Collective), reprezintă o platformă ce adună o comunitate de profesori de limbi moderne (engleză, germană, franceză, spaniolă, portugheză și rusă) de pe tot globul, care postează fișe de lucru, lecții și jocuri digitale și fișe video interactive. Materialele încărcate se pot folosi gratuit de către membrii platformei. Pentru a face parte din comunitatea iSLCollective, ai nevoie de un cont de utilizator, care îți permite să încarci materiale, să descarci materiale sau să modifice materialele deja existente, în funcție de necesitățile de limbă, de conținut sau de nivel.

Grigore Vieru – omul Duminicii

Prin clepsidra vremii se scurg nemilos anii. Dar numele poetului-martir Grigore Vieru niciodată nu va mai fi la timpul trecut. Căci noi, cei pasionați de poezia Dumisale, l-am Nemurit, l-am Eternizat. De aceea, an de an, la mijloc de făurar, El vine acasă la vatră.

„Și la Pererâta-i mare sărbătoare,
Ne-adunăm acasă ca-n toți anii.
La badea Grig vrem versul să ne zboare,
L-așteaptă-n poartă ninși castanii...”

Îl așteaptă toți cei îndrăgostiți de versul Marelui Poet al Neamului, care și peste ani ar veni să ne spună:

„Locuiesc la marginea
Unei iubiri.
În mijlocul ei
Trăiește credința mea.

Locuiesc la marginea
Unei pâini,
În mijlocul ei-
Pentru voi”.

Locuiesc la marginea
unui cântec.

În mijlocul lui
Trăiește speranța mea.

Acesta este spiritul de formare a Poetului în principalele coordonate ale operei, unde, într-adevăr, dragostea față de oameni și de patrie a fost sădită și crescută la lumina cristalină a izvorului poporului întreg, a trudniciei spiritualității și literaturii naționale.

„M-am amestecat cu viața
Ca noapte cu dimineata,
M-am amestecat cu dorul
Ca sângele cu izvorul”

Cine nu a crescut alinat de versul vie-rean? Cine nu-i cunoaște Măiastra-i Carte,

unde cu litere de aur sunt tipărite poeziile „Făptura mamei”, „Tu, iarbă, tot ai mamă?”, „Legământ”, „Casa mea”, „Formular”, „În limba ta”, „Pasărea”, „Cântecul mamei”.

Grigore Vieru este și va fi poetul candorii și al copilăriei. Cântărețul valorilor fundamentale: Limbă română, Mama, Dragostea, Creația. Grigore Vieru este mai mult decât un poet, este un Destin.

Poetul are o metaforă care este numai a lui. O planetă pe jumătate răsărită de după zarea pământului. Clară, palpabilă, reală, misterioasă și aproape. Și nu scria cu condeiul, ci scria cu inima.

Un pom înflorit este acest minunat cântec din adâncurile ființei numite Grigore Vieru, cel mai cunoscut și iubit de toate vârstele. Poeziile Lui ne intră în inimă și acolo rămân pentru totdeauna.

„Ușoară maică, ușoară
C-ai putea să mergi călcând
Pe semintele ce zboară
Între ceruri și pământ...”

(„Făptura mamei”)

Un asemenea imn închinat mamei este o capodoperă de valoare universală prin simplitatea cea de peste vărfuri a unui clasicism nepieritor, mereu modern, apropiat fiecărei generații. Mama a însemnat spirit de toleranță, model de răbdare în fața tuturor vicisitudinilor vieții, prototip istoric al îndârjirii naționale și înțelegere calmă, mioritică a sorții. Cu o deosebită grație

Vieru, prin versuri, îi dedică mamei elogiul binemeritat:

„Și eu țin atât la Mama
Că nicidecum nu îndrăznesc
Dumnezeul din privire
Să mă vâd, să-l mângălesc”

(„Autobiografică”)

Prin simplitatea lor măreață, dăltuită de vremi, versurile vierene se sălășluiesc în adâncul inimii noastre pentru multă vreme. Iar Poetul... s-a ascuns în poezie. Și Ea face lumea mai bună. Poezia Dumisale ne învătă arta de a iubi, de a răbda, de a ne bucura și a plânge.

Îngânată la leagănul pruncului, șoptită la urechea iubitei, cântată inegalabil de regretații Doina și Ion sau rostită patetic de la tribuna Marii Adunări Naționale, în diverse interpretări și circumstanțe, simplă și socratică, aridă și cantabilă, poezia lui Grigore Vieru izvorăște limpede, cu demnitate și convingere în necesitatea inerentă a dreptății sale. Mesianică și neoromantică, eminesciană și blagiană, lorchiană și bacoviană, această poezie, care a schimbat fața poeziei basarabene, împotmolită în dogme și inerții, nu se lasă, totuși, atât de ușor omologată și catalogată în ternicioasele canoane interpretative. Eu aș compara-o cu inșeși apele Prutului, în a cărui oglindă se mai zbate și astăzi cămășuica amară a copilăriei Poetului. Pentru că „răbdarea este mândria ascunsă”, zice poetul, și „ceea ce nu înțelegem într-o poezie este sau cu totul real, sau cu totul ireal”. „Scriu nu pentru că sînt poet, ci pentru că am văzut în copilărie cum curgea Prutul. Cred că venea de undeva din Cer.” Aforismele, ideile și meditațiile Poetului, parțial risipite prin periodice, parțial adunate în volumul antologic „Strigat-am către tine”, prezintă în sine o altă fațetă, o altă apă de cristal îngâdurat. Observații precise, metafore scilpitoare ori simple improvizatii, pete de acuarelă risipită fugară – aforismele lui Grigore Vieru

sunt, în marea lor majoritate, poeme într-un singur vers:

„Să-ți treacă prin fața izvoare la chip și la vorbă ca mama.”

„Femeia pasăre trebuia să fie, să zboare în preajma lui Dumnezeu.”

„Toate câte le vezi și le-auzi, de roua iubirii se acoperă.”

„Sunt om. Pot iubi. Deci pot totul.”

În Marea Trecere numai trecerea se rostește pe sine, pe când marile teme, ca și marile râuri, rămân neclintite în revărsare. Sau ca viața dintre cele două maluri. Sau ca Luceafărul dintre valuri. Pentru că „Știu: cândva, la miez de noapte / ori la răsărit de soare”, alegoric fiind spus, este, în esență, tatonarea aceluiași spațiu selenar de reaprindere a Candelii și regăsire a Luceafărului.

Deci, versul Poetului „cu lira-n lacrimi” și cu „inimă de mamă” este o apă vie, întrupătoare, care mereu ne adună în idealul Său sfânt.

Omul Vieru se va odihni acolo, Sus, poetul Grigore Vieru nu va avea odihnă niciodată.

Opera Măriei sale va educa generații și generații zeci și sute de ani.

Astfel, Grigore Vieru, poetul și pedagogul din „Humuleștii” Basarabiei, bardul de la Pererâta, este și va rămâne Duminica Cea Mare a sufletelor noastre, a celor care vor continua să citească peste ani Măiastra-i Carte – Candela Sfântă a neamului întreg.

„Și dacă ne-ncearcă aduceri aminte
Grigore Vieru mai este-n cuvinte...”

Și murmură plopii,
Și arde-ntreg cerul

În Limba aceasta - Grigore Vieru!”

Neli DELEU,
profesoară de limba
și literatura română,
grad didactic unu,
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”,
or. Florești

OMAGIU LUI GRIGORE VIERU, POETUL SUFLETULUI ROMÂNESC

Marele poet al neamului românesc, Grigore Vieru, care ar fi împlinit la 14 februarie 89 de ani, este poetul care a ajuns un simbol al valorilor și unității românești. Oricât de mult am încerca să ne obiectivăm, probabil că despre Grigore Vieru nu vom putea nicidecum gândi și vorbi la timpul trecut, atât de nobil și de exemplară a fost trecerea sa prin viață.

Cu siguranță, îl vom putea regăsi oricând în acel prezent continuu, în care înțelepciunea înaintașilor noștri și spiritul de sacrificiu al celor care luptă azi pentru supraviețuire se împletesc cu speranța poporului oropsit într-un viitor mai bun, în multrăvnita reunire. Cu mare regret, constatăm că firul vieții marelui poet a fost curmat tocmai într-un moment, în care ultima redută de la est a poporului român avea mai multă nevoie de forța, talentul și loialitatea sa.

Tematica operei lui Grigore Vieru este simplă, dar foarte profundă – a scris poezii despre mamă, femeie, natură, sat, dragoste, limba română, reliefând valorile și tradițiile neamului. A ținut să sensibilizeze cititorul, încercând să facă omul mai bun și mai spiritual, și-a adus un aport considerabil la dezvoltarea limbii române și grafiei latine. Este citit, studiat, iubit pentru sinceritatea și simplitatea scrisului de către cei mari și cei mici. S-a născut în

Pererâta de pe malul Prutului, fiind obsedat mereu de dorința de a trece sârma ghimpată dintre cele două maluri, pentru a fi alături de frații și surorile sale. Pe parcursul întregii sale vieți a emanat numai dragoste: față de mamă, de țară, de limbă, de natură și față de oameni. Este mereu prezent prin poezia sa, pe care ne-a lăsat-o drept zestre spirituală; îl cunoaște și îl iubește o lume, curată și frumoasă: copii, tineri și bătrâni. E destul doar să pronunți acest nume și gândul aleargă direct la Poet.

În cadrul Zilei Naționale a Lecturii, marele poet național a fost omagiat și la Biblioteca Publică Raională din Cantemir, unde, cu această ocazie, a fost vernisată și o expoziție de carte a iubitului scriitor, a fost demonstrat un filmuleț despre viața și nemuritoarea operă viereană. Biblioteca Zinaida Surdu a venit cu o prezentare succintă a biografiei, debutului literar al distinsului înaintaș, marelui prieten al copiilor și maturilor, care a reușit să scrie mult într-o perioadă

„Iubiți-vă țara și nu vă învrăjbiți,
nu vă dușmăniți. Pentru că această
minune a lui Dumnezeu, care este
Romania, ar putea fi distusă. Nu
din afară, de dușmanii din afară,
ci din interior.”

Grigore Vieru
1935 - 2009

deloc simplă. Azi cu toții suntem conștienți că Grigore Vieru a fost și rămâne poet al neamului, poet al tuturor vârștelor, poet „cu lira-n lacrimi”. Acest om cu suflet de copil a trăit în limba română, ducând pe umerii săi crucea neamului spre un viitor mai bun. A fost poetul Dragostei de viață, al Dragostei de Țară, de Neam și Adevăr. Ca nimeni altul, Vieru a continuat tradiția marelui Eminescu, căruia i-a dedicat inspirată poezie „Legământ”. Grigore Vieru, au menționat profesoarele, precum și ziaristul Ion Domenico, trăiește - în orice bibliotecă, școală, grădiniță - prin cărțile, *Abecedarul și Albinuța*, pe care le-a lăsat ca moștenire. Avem cu toții sacra datorie de a contribui la promovarea operei marelui scriitor național, de a-i lectura opera.

În continuare elevii claselor V-VII de la Gimnaziul „M. Eminescu” din Cantemir, călăuziți de profesoarele Svetlana Curcenco și

Parascovia Dreglea, au surprins asistența cu un frumos recital din cele mai inspirate poezii, melodii pe versurile cu tentă patriotică ale compozitorilor Petre și Ion Aldea-Teodorovici.

Grigore Vieru este deținătorul celei mai prestigioase distincții internaționale în domeniul literaturii pentru copii: Diploma de Onoare Andersen, a Medaliei guvernamentale a României „Eminescu” -150 ani de la naștere”. Grigore Vieru nu numai că a scris cel mai frumos despre Mamă, Patrie, Neam, Limba Română, despre copilărie, el și-a deschis larg inima pentru cititorii de toate vârștele, aducând lumină și înțelepciune în sufletul lor. Poet al iubirii, al sentimentului matern, poet patriot, poet religios, poetul îndrăgostit de cei mici, cu vocație de pedagog și de tribun, poet reprezentativ în cadrul generației sale. Maestrul a lăsat în patrimoniul literar zeci

de cărți pentru copii și volume de poezie dedicată sufletului românesc; e un poet fructuos, mereu sensibil la freacă în inimă și la zbuciumul timpului, e poetul epocii noastre. În noaptea de 15 spre 16 ianuarie 2009, în timp ce se întorcea din Cahul, unde participase la un spectacol prilejuit de Ziua de naștere a lui Mihai Eminescu, în apropiere de Chișinău, poetul a suferit un grav accident rutier, în urma căruia s-a stins din viață la 18 ianuarie, fiind înmormântat la Cimitirul Central din Chișinău. În 2010 a fost instalat bustul marelui poet pe Aleea Clasicilor din Grădina Publică „Ștefan cel Mare” din Chișinău, precum și în municipiul Cahul și în alte orașe din țară. Câteva școli, parcuri din țară, un bulevard din Chișinău și câte o stradă din Iași și Buzău poartă numele celui care a lăsat o comoară de neprețuit – minunatele versuri din care transpare iubirea de om, de mamă, de pământ, de grai și de copii.

În ziua de 14 februarie, când am marcat și Ziua Lecturii, activități similare au fost organizate atât la LT *D. Cantemir*, cât și în alte instituții educaționale din raionul Cantemir.

Natalia LUNGU,
bibliotecară,
LT „D. Cantemir”, or. Cantemir

Inovație și sustenabilitate în cadrul proiectului „Verde Play”

Liceul Teoretic „Ion Creangă” din Hârbovăț, Anenii Noi, a fost unul din cele 30 de instituții din întreaga țară, care au pilotat noua disciplină Inovație și Sustenabilitate, parte a proiectului „Verde Play”.

Disciplina a avut drept scop:

- Promovarea unui stil de viață sustenabil prin dezvoltarea de competențe ecosociale;
- Dezvoltarea capacității de a reflecta și a acționa în vederea protejării mediului;
- Formarea abilităților de viață din perspectiva respectării principiilor dezvoltării durabile.

Timp de 5 luni elevii au învățat să identifice problemele de mediu din comunitatea lor prin creativitate, empatie, inovație. Noul curs opțional pilotat a fost unul captivant, în care elevii au descoperit puterea ideilor inovatoare și au învățat cum să aplice aceste concepte pentru a aborda problemele din jurul nostru, indiferent cât de mari sau complexe ar părea. Aceste probleme necesită soluții proaspete și abordări noi. Iar în acest curs elevii au învățat că inovația și designul pot fi instrumentele lor puternice în vederea creării unui

viitor mai sustenabil și mai echitabil.

Pe parcursul pilotării acestui curs împreună cu elevii am inovat, învățat și descoperit tehnici, instrumente și abordări noi. Elevii au învățat să analizeze problemele de mediu în mod critic, să identifice provocările și să găsească soluții eficiente.

În perioada 18.11-02.12.23 pentru elevii a fost organizată expoziția „Tribut Inovației și Sustenabilității” - parte a proiectului „Verde Play”, desfășurată în incinta Muzeului Național de Istorie al Moldovei. În cadrul acestei expoziții elevii au avut posibilitatea de a vedea și lucrările lor create în cadrul Workshopului „Idei și gândire creativă cu AI”, realizat în data de 30.10.23. Elevii au învățat în cadrul

training-ului online pe *Midjourney* să utilizeze instrumente de inteligență artificială pentru învățare. Elevii au rămas plăcut surprinși de cele învățate.

În perioada 25.09-04.10.23 elevii au participat la activitatea națională de graffiti, în cadrul căreia au pictat cu spray mesaje despre sustenabilitate în locuri vizibile din școală.

Tot în cadrul proiectului „Verde Play” instituția a beneficiat de o pubelă cu 3 compartimente pentru reciclare (hârtie, sticlă și plastic) de la unul din partenerii proiectului - *MoldControl*, pentru ce le mulțumim. La fel am mai beneficiat și de un set de Kit-uri tehnologice ce vor fi utilizate pentru dezvoltarea proiectelor/prototipurilor. Etapa finală a proiectului a fost desfășurarea

expoziției de prezentare a prototipurilor elaborate în cadrul proiectului. Una din problemele depistate de elevi au fost cheltuielile enorme ale energiei electrice, îndeosebi în perioada rece a anului (lunile noiembrie-februarie). Această problemă este una din cele 3 verticale ale proiectului - energia regenerabilă. Energia regenerabilă provine din surse inepuizabile sau care se reînnoiesc rapid, cum ar fi soarele, vântul, biomasa, și este valorificată folosind panouri solare, turbine eoliene, centrale termice pe bază de biogaz și altele.

După părerea lor, soluția ar fi folosirea energiei eoliene generate de diferențele de densitate ale maselor de aer, ce poate fi utilizată pentru a produce energie electrică prin intermediul turbinelor eoliene.

Elevii au ținut cont de cele studiate la fizică, geografie că diferențele de densitate între două mase de aer duc la formarea vântului. Încălzirea diferențiată între ecuator și poli generează un șuvoi de curenți și vânturi permanente. La fel au analizat avantajele și dezavantajele în utilizarea turbinelor eoliene. Dar, totuși, numărul avantajelor prevalează asupra dezavantajelor, astfel instalarea unei eoliene ar fi o rezolvare a problemei depistate.

În designul centrat pe om, feedbackul are o importanță foarte mare. Sfârșitul unui proiect sau experiență

este momentul perfect pentru a reflecta cum a fost, ce am învățat pe parcurs. Elevii au apreciat experiența trăită ca una foarte utilă pentru viitorul lor.

Proiectul „Verde Play” este lansat sub egida Ministerului Educației și Cercetării, susținut de Proiectul „Tehnologiile Viitorului”, finanțat de USAID, Suedia și Marea Britanie, Orange Moldova, Kaufland Moldova, Pro Credit Bank, MoldControl, Acceleratorul de Inovații și Antreprenoriat „Dreamups” și Centrul Național de Inovații Digitale în Educație „Clasa Viitorului”.

Mariana PURICE,
profesoară de chimie/biologie,
grad didactic superior/doi,
LT „Ion Creangă”, s.Hârbovăț,
r-nul Anenii Noi

Elisabeta-Lidia Hlib, octogenară

La început de Făurar, în ziua Întâmpinării Domnului pe stil nou, scriitoarea Elisabeta-Lidia Hlib a împlinit venerabila vârstă de 80 de ani. Cu acest prilej, Domnia sa a fost sărbătorită la Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu”. În sala arhiplină cu elevii de la Liceul Teoretic cu Profil Sportiv „Gloria” de la Botanica, partenerii noștri fideli, sărbătorita a fost invitată să se așeze la un loc de cinste - pe „Tronul floral” al „Reginei florilor și scrisului pentru copii”, înfrumusețat anume pentru acest eveniment, așa încât părea o regină. Elevii claselor primare, diriguți de către profesoarele Maria Dolghii, Maria Crețu, Rodica Varta și Aurica Prodan, au avut fericita ocazie de a fi martorii unui eveniment important. Învățăcei doamnei Maria Dolghii au venit cu un omagiu literar-muzical dedicat scriitoarei, în cadrul căruia au semănat-o cu grâu, cu bani, cu bomboane și flori, dorindu-i multă sănătate. Ei i-au adus în dar și o coroană pe care dumneai a pus-o cu mândrie și pe creștet.

În acest anturaj doamna directoare Elena Dabija a deschis evenimentul cultural, aducându-i protagonistei sincere felicitări, omagii și mulțumiri pentru ani mulți de activitate ca prozatoare, poetă și dramaturgă, arătând rodul muncii adunate de către kolegele bibliotecare într-un buchet frumos de cărți, aranjate la expoziția jubiliară cu genericul „Lidia Hlib și cărțile celor mici - doritori să crească mari”.

Au mulțumit doamnei pentru pictura dăruită CAIME, cu chipul Mântuitorului Iisus Hristos și al poetului național Mihai Eminescu. Apoi a oferit cuvânt scriitorului Traian Vasilescu, care a venit în fața publicului cu informații despre viața și activitatea scriitoarei.

Elisabeta-Lidia Hlib s-a născut la 2 februarie 1944, în satul Dănuțeni, Ungheni, județul Iași, România. A absolvit Facultatea de Filologie a Universității de Stat din Moldova în 1965. Începe activitatea la școala nr. 1 din Cărpineni, Hâncești, ca profesoară de limba română, iar după un an a fost angajată ca regizoare la redacția literară a Televiziunii de Stat, apoi redactor la teatrul tele-

vizat „Prichindel”. Ulterior a activat în calitate de secretar literar la Teatrul „Licurici”, apoi coordonator la Editura Uniunii Scriitorilor, în anii 1989-1992 a colaborat la revista „Steluța”, care acum se numește „Alunelul”, apoi la Editurile „Iulian” și „Silvius Libris” în anul 2014. Este membră a Uniunii Scriitorilor din Moldova din anul 1987.

A debutat cu miniatura pentru copii „Micuța”, publicată în revista „Moldova” în anul 1967, a publicat proză și versuri în culegerea „Dintre sute de catarge” în anul 1984. Este autoarea mai multor volume de povestiri: „Stăpâna lunilor de vară” (1982), „Regina nopții” (1985), „Fetița din televizor” (1988), „Zâna celor mici” (1990), „Povestea licuriciului” (1995), „Legenda Mării Negre” (1996), precum și „Floarea cu mii de petale” (1998), „Mingo-Flamingo” (2002), „Ciocârlia și elfii” (2005), „Surpriza lui Moș Crăciun” (2012) ș.a. A compus piese pentru copii: „Fetița cu daruri” (1990) pentru Teatrul „Luca-fărul” și „Aventurile lui Istețel și Tărcățel” (1991), pentru care în 1992 a primit Premiul Ministerului Culturii la concursul de Dramaturgie. A tradus din limba rusă „Aventurile lui Buratino” de Alexei Tolstoi și alte lucrări pentru copii. În anul 1987 a scris un scenariu de film televizat, intitulat „Ceramica din Ungheni”. În 2004 a organizat două expoziții de artă grafică la Muzeul de Literatură Română „Mihail Kogălniceanu”, intitulate „Chemarea infinitului” și „Vibrații noi”, publică

în reviste ecologiste, editând cartea „Pădurea, rădăcina sufletului”. În 1986 primește un Premiu pentru cartea „Regina nopții”, în anul 1999 - Diploma Salonului Internațional de Carte pentru Copii, ediția a III-a, pentru cartea „Floarea cu mii de petale”, iar în anul 2008 i se acordă Premiul Uniunii Scriitorilor pentru volumele „Regina nopții” și „Zâna celor mici”.

Criticul literar Mihai Cimpoi, fost coleg de grupă la facultate cu dumneai, o caracterizează astfel: „Lidia Hlib se uită mereu la noi cu ochi inocenți din geamul reactualizat al copilăriei, căci între poet și copil trebuie pus un semn de identitate absolută”.

Iar regretatul critic Ion Ciocanu a scris despre talentul de prozatoare al Lidiei Hlib: „Posează harul de a izvidi basme incitante pentru copiii dornici de a se antrena în savurarea subiectelor originale și captivante, pe măsura înțelegerii lor...Caracterul atractiv, captivant al narațiunii, spontaneitatea expresiei, dezinvoltura depănării subiectului - fac cinste Lidiei Hlib”.

De menționat este prietenia doamnei Lidia Hlib cu bibliotecile din Chișinău și din republică, în anul 2008 cartea „Regina nopții” fiind inclusă în Programul de lectură „Chișinăul citește” al Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu”.

În final domnul Train Vasilescu s-a referit și la prezența omagiatei în antologia pe care a editat-o împreună cu acad. Mihai Cimpoi, unde este inclus un număr impresionant de scriitori de limbă română din mai multe țări ale lumii.

După aceasta copilașii din clasa I, ghidați de învățătoarea Maria Dolghii, și toți cei prezenți în sală, i-au cântat „Mulți ani trăiască” atât de frumos, încât scriitoarea Elisabeta-Lidia Hlib, fiica sa Cristina Gligor și nepotul Bogdan Ioan Gligor s-au simțit mândri și nespuse de bucuroși. Apoi i s-a oferit cuvânt poetului Ștefan Sofronovici, colegul nostru, care i-a dăruit o crizantemă albă, recitându-i și o poezie compusă special pentru acest eveniment cultural.

Natalia CORGHENCEA,
șef serviciu CAIME

A demarat înscrierea la programele de perfecționare

11 MARTIE - 6 APRILIE 2024

Centrul de Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” desfășoară, în perioada **11 MARTIE - 6 APRILIE 2024**, programe de formare continuă pentru cadrele didactice și manageriale din învățământul general, acreditate de ANACEC și aprobate de Ministerul Educației și Cercetării (10 și 20 credite):

- **Arte plastice;**
- **Biologie;**
- **Educație pentru societate;**
- **Educație tehnologică;**
- **Fizică;**
- **Geografie;**
- **Informatică și tehnologii WEB;**
- **Management educațional;**
- **Matematică;**
- **Pedagogie în învățământul primar;**
- **Pedagogie preșcolară;**
- **Psihopedagogie. Formarea formatorilor (cadre didactice din învățământul general și profesional tehnic).**

Toți cei ce intenționează să se înscrie la programele de perfecționare sunt rugați să completeze formularele de înscriere: <https://cfcl.upsc.md/> înscriere-la-programe-de-perfectiionare/

Pentru orice alte detalii, nu ezitați să ne contactați!
Nu ratați oportunitatea de a vă dezvolta profesional și de a vă îmbunătăți abilitățile!

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEF „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 201.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE	▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL	▶ Nicolae Jantic
REPORTERI	▶ Iulian Bogatu, ▶ Silvia Țurcan
CORECTOR MACHETATOR	▶ Elvira Țăganaș-Pântea ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” - PM21741
„Moldpresa Grup” SRL
Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>